I v letošním roce městys Nový Hrádek vydal týdenní stolní kalendář na rok 2021. Opět v něm najdete hezké fotografie nejen Nového Hrádku, ale i jeho okolí. Kalendář, který může být nejen vhodným vánočním dárkem, je možné zakoupit ve všech novohrádeckých prodejnách a na úřadu městyse.

Rozhledna na Šibeníku

Průběh rekonverze tubusu větrné elektrárny s transformovnou na rozhlednu s turistickým infocentrem vrch Šibeník, Nový Hrádek z pohledu autora návrhu Ing. arch. Pavla Suchého.

Prolog:

Zajímavou otázkou je, jak vůbec pana starostu napadlo udělat z trafačky s tubusem infocentrum s rozhlednou, a kdo mu nakukal, aby to zkusil řešit architektonickou soutěží?

Motto:

Netvrdím, že z toho pokora nějak vysloveně cáká, ale je tam, je tam zazděná. Úcta k cizí práci. Kterou někdo další, kdo časem přijde, využije, přetvoří, něco přidá. Nové využití vdechne staré práci nový život. Původní tubus a transformovna zůstává v nové kůži stále zřetelně čitelná.

Soutěž:

Ze soutěžních podkladů bylo okamžitě zřejmé, že popelka transformovny si takovýto přístup zaslouží, že její dva trakty, vyšší a nižší, jsou stvořené pro hlavní sál a servisní zázemí. Nachystaná gradace prostorů, jen do nich vstoupit. Provozně i proporčně se nabízelo pouze doplnit trakt nejnižší, zásobovací.

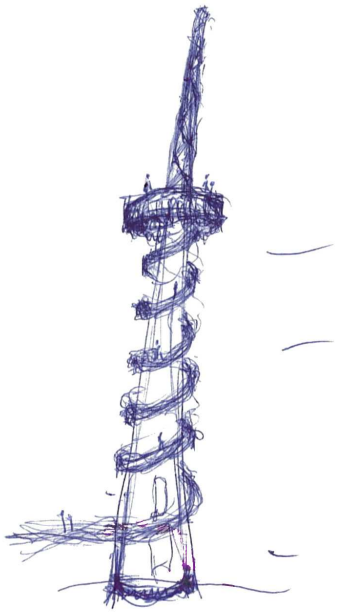

Návrh naplňuje stavební program minimálními prostředky. Cílového stavu je dosaženo stavebními úpravami trafostanice a přístavbou, která dotvoří původní hmotu do tvaru skalnatého výchozu. Samo zadání přímo volá po čistě utilitárním řešení, s užitím trvanlivých a bezúdržbových materiálů. Gradace vrcholí zvýšením proporce celkové výšky stožáru ze 30 na 45m příhradovou konstrukcí.

Konstrukční a materiálové řešení je navrženo v souladu s horským prostředím a povětrnostní expozicí. Provozní objekt je opláštěn provětrávanou fasádou i střechou s krytinou z falcovaného zinkovaného plechu. Samotná rozhledna je provedena jako čistě montovaná konstrukce na tubus z žárově pozinkovaných prvků.

Zadaný požadavek přístupu na rozhlednu přes objekt infocentra prošel od stádia odmítání: „Co do naplnění soutěžních podmínek se nejproblematičtější jeví požadavek na přístup na rozhlednu přes objekt zázemí. Jsme přesvědčení, byť jsme takové propojení

navrhli, že ekonomičtější i společensky přínosnější by bylo řešení například turniketem na vstupu na rozhlednu.“

Až k následnému obhajování ve fázi hledání úspor: „jenom tu lávku jsem ponechal, dělá to ze dvou objektů celek, jak funkční, tak i výrazový, významový, je to pěkný pár (malej tlustej a štíhlá vysoká)“

Řešení geometrie točitého schodiště vinutém po kónickém válci strašila nejednoho soutěžícího, následně jednoho projektanta, a ve finále jednoho zhotovitele.

Hodnocení soutěžní poroty:

Porota hodnotí návrh řešení jako přesvědčivý archetypální typ rozhledny s jednoduchým schodištěm na nosném tubusu elektrárny a ocenila elegantní navýšení věže o retranslační konstrukci. Objekt zázemí s vysokým řádem oken má kavárenského ducha s výraznou architektonickou elegancí. Opláštění zázemí zinkovým plechem dává stavbě sice technicky čisté, ale zároveň nekontextuální vyznění ve vztahu k okolní krajině. Porota jako komplikovaný hodnotí přístup po lávce, který sami autoři považují za zbytečný, a doporučuje zadavateli, aby upřednostnil jednodušší způsob ochrany přístupu na věž.

Odpovědí na výtku poroty stran kontextu je zde zpupnost, zachování stejné míry arogance, se kterou na louce přistála větrná farma, jako by přistála raketa. Zpupnost podpořená pochybností o pravdivější kontextualitě jiných, smířlivějších materiálů. Záměrem byla srostlice pozinkované oceli a zinkového plechu, byť výsledkem je nátěrem ošetřený tubus, pozinkované ocelové konstrukce a hliníkový plech.

Územní rozhodnutí a stavební povolení:

Ke spolupráci pro všechny další fáze až do realizace mi nedalo moc práce přesvědčit jednoho místního projektanta. Většinu projektů profesí se tak podařilo upéct na místě.

Mimo jiné i z omezeného rozpočtu vyplynuly náznaky řešení „ostrovního objektu“, zde alespoň vlastní zdroj vody, a likvidace odpadních vod. Původní elektrárna je tak paradoxně nakonec pouze co do elektrické energie čistým spotřebitelem.

Projekt pro provedení stavby, výběr zhotovitele, úspory, financování z programu:

Rázem po dokončení realizačního projektu dochází k výraznému nárůstu cen stavebních prací, následuje hledání úspor a způsobu, jak dostát dotačním omezením ohledně provozu.

Úspory a z nich vyplývající změna stavby před dokončením:

Stávající suterénní prostory, původně určené k zasypání, jsou nově navrženy k zachování z důvodů úspor jako prostory bez využití, pod infocentrem přístupné po prodlouženém točitém schodišti. Pod traktem zázemí přístupné poklopem a po žebříku. Stávající strop nad 1. pp zůstává zachován s úpravami. U vstupů je výškový rozdíl vyřešen dřevěnou terasou se schody, pobytovými stupni a rampou. Další úspory jsou nalezeny v povrchových úpravách a materiálu zábradlí galerie.

Závěr: Projektant takto navržené úpravy vítá, přispějí k industriálnímu výrazu objektu, který je zde vzhledem ke konverzi více než na místě.

Realizace a interier:

Fachmani z Průmstavu Náchod nám všem zvedli náladu. A to včetně subdodavatelů ocelových konstrukcí, klempířiny, truhlařiny, hliníkových oken. Stavba šlapala, přicházela s náměty, dopodrobna řešila detaily. Řada detailů se změnila na stavbě s konkrétními dodavateli, kteří se tak na stavbě také v nejlepším smyslu podepsali.

A jaký jiný mobiliář do transformovaného rekonstruovaného prostoru, než repasovaný poctivý masivní nábytek ze 70. a 80. let? S veškerou péčí zrepasovaly a dodaly dámy ze Zpokojedopokoje.

Houpající se rozhledna:

A že se rozhledna houpe? Že se budeme pohybovat na této konzoli kolem 1/100 vyložení bylo jasné už ve fázi stavebního povolení. Ještě jsem nahoře nebyl, při mé poslední návštěvě čekala plošina ještě dole na vyzdvižení. Nemůžu se dočkat, až si při kolaudaci vylezu nahoru.

A k čemu že ty rozhledny jsou? Aby člověk, co zrakem obsáhne, přivlastnil si? Snad raději k té úctě k cizí práci, která je z nich k vidění na všechny strany.

Děkuji všem zúčastněným. S přestávkami šlo o 6 let inspirativní spolupráce, protkané pohodovými mezilidskými vztahy a vzájemným respektem. Dílo se podaří, především pokud se takovou atmosféru podaří nastolit v trojúhelníku investor – projektant – zhotovitel. Atmosféru se nastolit podařilo beze zbytku. Dílo ať hodnotí jiní.

Děkuji, Pavel Suchý

Krátce...

- 5. září **zemřel** ve věku 82 let vynikající **režisér** a příležitostný herec **Jiří Menzel.** Téměř všechny jeho filmy byly velmi úspěšné. Ve světě ho proslavil především film **Ostře sledované vlaky**, za který obdržel filmového Oskara.
- 10. září proběhla v městské knihovně v Novém Městě n. Met. **v**ernisáž výstavy **100 let autobusové dopravy na Novoměstsku 1920 - 2020**. Po léta výstavu připravoval **Ing. Martin Prouza** a spolu s **Helenou Rezkovou** vydali také podrobnou knihu.
- 19. září se na hasičském cvičišti konal 16. ročník soutěže **O pohár starosty městyse,** která byla jako vždy součástí hasičské Primátor ligy. Hasiči opět připravili pro účastníky i diváky občerstvení včetně pečeného selete.
- 21. září **odstoupil Adam Vojtěch** z funkce **ministra zdravotnictví.** Chtěl vytvořit prostor pro nové řešení pandemie koronaviru. Odpoledne tentýž den prezident Zeman **jmenoval** na uvolněné místo epidemiologa **Romana Prymulu.**
- 3. října zemřel ve věku 95 let zpěvák karlínského divadla **Karel Fiala**. Proslavil se však především jako legendární Limonádový Joe.
- 2. října městys Nový Hrádek obdržel **Odpadového Oskara** za 3. nejnižší produkci směsného odpadu mezi obcemi do 1000 obyvatel Královéhradeckého kraje.
- 2. a 3. října proběhly **Volby do zastupitelstev krajů České republiky** (někde také do Senátu). Volební účast byla **37,91 %**. Opět **zvítězilo Hnutí ANO 2011.** V našem městysi vyhrála koalice **ODS+STAN+VÝCHODOČEŠI ,** získala **93 hlasů** (28,8 %), následovala koalice **KDU-ČSL+VPM** s **69 hlasy** (19,2 %) , třetí bylo **ANO 2011** s **63 hlasy** (17,5 %) a čtvrtí **PIRÁTI** s **43 hlasy** (11,9 %) . Volební účast byla **56%.**
- 4. října se konal v rámci Orlicko-kladského festivalu v místním kostele **varhanní koncert**. Vystoupil v něm varhaník kostela na Svatém Kopečku u Olomouce **Jan Gottwald**.

- Od pondělí 5. října vyhlásila vláda na dobu 1 měsíce **nouzový stav** jako důsledek rychlého nárůstu nakažených koronavirem. Zakázala vnitřní akce nad 10 lidí, venkovní nad 20 lidí, pořádání operních a muzikálových představení a všech aktivit spojených se zpěvem včetně školní hudební výchovy. V restauraci může sedět nejvýše 6 lidí u jednoho stolu a profesionální sport se musí obejít bez diváků.

- 8. října v **Památný den sokolstva** vzpomněli sokolové v užším kruhu na náměstí na nacisty umučené sokolské činovníky.
- Od 14. října musela vláda v důsledku prudkého a plošného nárůstu onemocnění koronavirem **zpřísnit bezpečnostní opatření**. Došlo **k úplnému zavření škol, restaurací a barů**. Roušky se musí nosit i na autobusových zastávkách, zakázáno je pití alkoholu na veřejnosti, pohyb na veřejnosti se má omezit jen na nejnutnější, setkávat se může nejvýše 6 osob. Ministr zdravotnictví Roman Prymula občanům připomínal: **Prosím vás, zůstaňte doma!**
- Ministr zdravotnictví Roman Prymula z důvodu diskreditace své osoby nečekaně odstoupil z funkce. 29. října jmenoval prezident ministrem zdravotnictví padesátiletého hematologa **Jana Blatného.**
- 30. října byl v důsledku nepříznivého vývoje v boji proti covidu 19 prodloužen **nouzový stav do 20. listopadu.**
- 13. listopadu ministr Blatný veřejnosti představil pětistupňový protiepidemiologický systém pozvolného rozvolňování opatření proti koronaviru, nazvaný **PES**. Na jeho sestavení se podíleli vědci naši i zahraniční a ekonomové. Plán má zabránit chaosu v přijímání opatření, zlepšit testování, trasování a komunikaci s veřejností. Výchozí je **5. stupeň PES.** Při zlepšování situace se přechází postupně na nižší stupně.
- 18. listopadu v důsledku mírného rozvolnění do školy nejprve **nastoupili žáci 1. a 2. ročníků základních škol.** 23. listopadu došlo v opatřeních k přesunu do **4. stupně PES.** Další žáci nastupovali do škol postupně 25. a 30 listopadu. Stále je nutná opatrnost a důsledné dodržování opatření, aby se stav nezačal znovu horšit.
- 19. listopadu z důvodu potřeby sněmovna schválila **prodloužení nouzového stavu do 12. prosince**.
- 18. listopadu byla dokončena **montáž vyhlídkové plošiny rozhledny** na Šibeníku. Kolaudace stavby zatím chybí.
- 24. listopadu zemřela ve věku 92 let legendární **televizní hlasatelka Kamila Moučková.** Její život je možné nazvat kronikou 20. století. Proslula zejména neohroženým postojem ve dni začátku okupace cizími vojsky 21. srpna 1968.
- 3. prosince došlo ke značnému rozvolnění opatření proti koronaviru přesunem **do 3. stupně PES.** Otevřely se všechny obchody a restaurace s nutným dodržováním bezpečnostních opatření. K uvolnění došlo též v amatérském sportu.

L. A. Seneca: Sláva je cosi prázdného, přelétavého a jak vánek nestálého.

Přeji vám v této mimořádně neklidné a složité době, abyste i přesto dokázali vykouzlit v rodinách vánoční pohodu a udrželi si do nastávajícího roku 2021 pevnou naději.

Anna Marková

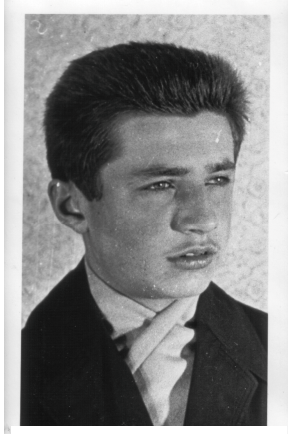

Vlaďka třináctiletý

Zemřel novohrádecký patriot a bývalý starosta Vladimír Říha

V pátek 30. října 2020 zemřel ve věku 73 let Vladimír Říha, občan Nového Hrádku, bývalý dlouholetý starosta, místostarosta a člen zastupitelstva městyse.

Vlaďka, jak jej jeho známí a kamarádi oslovovali, se narodil 19. května 1947. Celý svůj život prožil na Novém Hrádku, kde zanechal nesmazatelnou stopu. Vlaďka byl obrovským patriotem a velkým znalcem našeho městyse, jeho současnosti i historie. Jeho zájem o Nový Hrádek se projevil v jeho dlouholeté práci v zastupitelstvu obce, ve funkci místostarosty a na osm let i starosty městyse. Všechno, co pro svůj milovaný Hrádek dělal, dělal naplno a nejlépe, jak uměl. Nikdy jsem v jeho jednání nenalezl zlý záměr, nebo konání pro vlastní prospěch. I po odchodu do zaslouženého důchodu pečlivě sledoval dění kolem sebe. Radoval se z každého úspěchu, rostoucí výstavby, vzrůstajícího počtu obyvatel. Kdykoliv byl požádán o radu a pomoc, vždy ochotně vyhověl. Byl dobrým kamarádem, se kterým mě pojil především zájem o vše týkající se Nového Hrádku. O to zdrcující pro mne byla informace o Vlaďkově náhlém, nečekaném úmrtí. Ještě teď si pořádně neuvědomuji, že již se nikdy nezastaví na úřadě, aby se zeptal, co je nového, případně se pochlubil přírůstkem do své sbírky pohlednic. Bude se nám stýskat po jeho vyprávění a vzpomínání. Milý Vlaďko, Tvůj čas se nespravedlivě brzy naplnil a Ty končíš svou celoživotní pouť v místech, kde jsi ji započal a prožil. Zanecháváš zde všechno, co jsi miloval. Svou manželku, syny, vnoučata a všechny ostatní, které jsi měl rád. Zanecháváš zde i svou zahradu, svůj domek, svou dílnu, králíky, své sbírky… Zanecháváš zde svůj milovaný Nový Hrádek. To všechno nese stopy Tvé práce, Tvé tvůrčí činnosti. Zanecháváš za sebou život naplněný usilovnou prací pro své nejbližší i pro nás – občany Nového Hrádku. Za to Ti, milý Vlaďko, patří naše veliké poděkování. Budeš nám chybět.

Zdeněk Drašnar, starosta městyse

Situace nedovolila, aby se s Vlaďkou rodina, přátelé a známí naposledy rozloučili, a tak vzpomeňme alespoň touto cestou, ve vyprávění jeho blízkých a kamarádů.

Jeroným Holý st.

Šťastné dětství prožil s rodiči a dvěma bratry na Podfaře v rodinném domku, ve kterém zůstal celý život. Jako malý trávil mnoho času v pekařství u Hlaváčků na náměstí, odkud pocházela jeho maminka. Na tyto časy rád vzpomínal a podrobně líčil pracovní pekařské postupy. Dokonce i věděl, která hospodyně měla nejlepší těsto na vánočky. V mládí rád navštěvoval místní řemeslníky (truhláře, sedláře, ševce) a zajímal se o jejich práci, takže mu i nějakou svěřili. Nejvíce času pobýval u povozníka Štěpána, s jehož synem Milošem byl nejlepší kamarád. Vlaďka si i po mnoha letech pamatoval, kde měl kdo pole, komu vozili z lesa dřevo, jaké vlastnosti měli koně pana Štěpána. Pamatoval si i jména koní po

celém Hrádku. Láska k řemeslu Vlaďku provázela celý život. Doma si zařídil malou truhlářskou dílnu, která byla jeho velkou radostí. Ochotně pomáhal všude, kde se na Hrádku něco budovalo. S obrovskou vděčností vzpomínáme na Vlaďkovu pomoc při stavbě rodinného domu mého syna Jeronyma. Po odchodu Vlaďky do důchodu jsme se pravidelně každý den navštěvovali a probírali vše možné i nemožné. Bohužel Vlaďka na naši společnou kafovou již nepřijde.

Fotbalové družstvo svobodných z roku 1964, spodní řada zleva: Jeroným Holý, Vladimír Říha, Jiří Prax; horní řada zleva: Petr Dyntar, Josef Štěpán, Jiří Bareš, Josef Rázl, Jaroslav Říha

Jaroslav Říha

Bratr po ukončení základní školy v Novém Hrádku byl přijat na SPŠ elektrotechnickou do Dobrušky. Po maturitě nastoupil do Stavostroje v Novém Městě nad Metují, kde pracoval na horizontální fréze v oddělení těžké obrobny do roku 2002. Několikrát nám s mladším bratrem vyprávěl o tom, že my bychom tuto těžkou manuální práci ani nezvládali. Byl zručný a šikovný. Od mládí se zapojoval do veřejného života na Hrádku. Působil dlouhá léta ve stavební komisi, poté jako místostarosta, a nakonec i starosta obce.

Pro Vlaďku nebyla žádná práce cizí. Ještě v době studií rád pomáhal povozníkovi panu Štěpánovi a jezdil s koňmi. Rád vypomáhal i v restauraci U Tošovských obsluhovat. Často sedával v malé opravně na náměstí, kde pomáhal ševcům panu Fišerovi a panu Drašnarovi.

Rád i sportoval – chodil do cvičení Sokola, skákal na lyžích na můstku v Bukovci, při fotbale na hřišti u sokolovny chytal v brance. Aktivně se zapojil do činnosti obnoveného oddílu české házené, a to jak na hřišti, tak i při zajišťování občerstvení při akcích v sokolovně.

Vlaďka byl velkým hrádovským patriotem. Vždy měl velkou radost z toho, když se něco na Hrádku nového podařilo vybudovat, když se o Hrádku někde něco zajímavého psalo, když se Hrádek dovedl prosadit a zvítězit v soutěži Vesnice roku.

Křižovatka ulic Kopeckého a Pionýrská (nyní K Javůrku) 20. 8. 1986

Vlaďka miloval svoji rodinu, ve které měl oporu. S manželkou Jaruškou vychovali dva syny Jana a Milana a těšili se ze dvou vnoučat, která vždy ráda jezdila k dědovi a babičce na Nový Hrádek.

Bratr již od mládí sbíral poštovní známky a pohlednice především z Nového Hrádku a okolí. Hodně jezdil po burzách, kde pohlednice a známky nakupoval nebo vyměňoval. Když sehnal nějaký nový pohled, který ještě neměl, měl z toho velkou radost a hned nám jej ukazoval. Pohlednice z jeho sbírky byly často při různých výročích vystavovány a publikovány v různých regionálních knihách. Zakládal si i smuteční parte zemřelých hrádovských občanů, kterých měl na stovky. Kdo by si pomyslel, že to poslední bude právě jeho.

Úpravy náměstí 8. 9. 1990

Povolební vyjednávání 24. 11. 1990

Josef Svatoň

Měl jsem ve svém životě a dosud mám celou řadu přátel i zde v Novém Hrádku, kde žiji už 60 roků. Dnes už nás tolik není, neb jak se říká „kácí v našem lese“. Jedním z mých kamarádů byl i Vlaďka Říha, který nás náhle před nedávnem opustil. Vlaďka byl kamarád, jak se říká s velkým „K“. Přátelili jsme se více jak 50 let. Vzpomínám, jak v době našeho mládí jsme o letních prázdninách s kamarády a dětmi rožnili na zahradě u Říhů. Byly to krásné chvíle. Všichni jsme se vesele bavili, a to hlavně zásluhou Vlaďky. Když se dnes sejdeme, rádi nejen my, ale i děti vzpomínáme.

Slavnost prvního vztyčení obecního praporu 28. 10. 1995

Kdykoliv jsem něco potřeboval, Vlaďka, mi vždy nezištně pomohl. A tak se choval nejen ke mně a mé rodině, ale i ke každému. Vlaďka byl od dětství činný ve zdejším sokole, tak jako celá Říhova rodina. Vzpomínám, jak Sokol zajišťoval celou řadu společenských akcí. Vlaďka byl vždy obětavý a hlavně spolehlivý, což bylo důležité pro zdar těchto akcí. Vzpomínám také na každoroční sokolské plesy, na kterých parta našich kamarádů nikdy nechyběla. Byli jsme veselí a dobře jsme se bavili. Žádný ples se neobešel o půlnoční přestávce, kdy hudebníci měli pauzu, bez našeho zpěvu sokolských písní. Vždy se k nám přidali i ostatní hosté a snad zpíval celý sál. Nikdy jsme nezapomněli zazpívat pochod „Šestého července“, a to zněla celá sokolovna. Mohl bych psát dál, ale těch vzpomínek na Vlaďku je tolik, že by z toho byla celá kniha.

100 let Sokola v Novém Hrádku 29. 6. 1996

Jiří Hlaváček nejst.

Píše se začátek září 2020. Vylepovací plochu u pošty opatřuji plakáty. Kolem procházejí maminky s dětmi, mladí, staří. Vzájemně se zdravíme, stejně tak i s Vlaďkou, který se u mne zastavuje. Jako vždy, když jsme se potkali, zazněla tradiční věta: "Co je nového?" Říkám: "Dnes tady kolem chodí nějak hodně lidí a já skoro nikoho už neznám." Vlaďka na to říká: " Víš, já už také ne." A pokračuje: " To bylo štěstí, že nám dopadla koupě pozemků Na Farách pro novou výstavbu, to nám hodně pomohlo, jsou tam už nyní většinou mladé perspektivní rodiny."

A ještě říká, kde a jak by viděl dále pokračovat. A potom to bylo ještě pár vzpomínek, protože spěchal na poštu. Tehdy jsem netušil, že to bude naše setkání poslední…

S Vlaďkou jsme více jak 30 let spolupracovali. Před rokem 1970 jsme spolu začínali v komisi pro životní prostředí. Naším cílem byla ochrana přírody. Po roce 1970, jsme oba pracovali v komisi výstavby jako aktivisté, následně jako poslanci MNV. V komisi Vlaďka zastával funkci místopředsedy. Vše dělal pečlivě a zodpovědně, takže při kontrolách vždy bylo všechno v pořádku.

Aby se stavební práce na rozvoji celé obce mohly realizovat, bylo potřeba nadšených občanů se zájmem o rozkvět Nového Hrádku. Vladimír Říha patřil mezi ně. Radoval se z drobných krůčků, z každé dobré věci, protože měl svůj domov rád. V "Akci Z", to je svépomocí, byla uskutečněna řada staveb a prací - kino, telefonní

Převzetí Bílé stuhy soutěže Vesnice roku 2009 v Žernově

ústředna, holičství, kadeřnictví a pedikúra, lyžařský areál, rekonstrukce a přístavba základní školy, vodojem, vodovod a kanalizace, nové chodníky a komunikace, veřejné osvětlení, opravy kostela aj. Na všech těchto akcích se Vlaďka více či méně také účastnil. Vzpomínám, že jsme museli mít během 2 dnů provedeno bednění střechy přístavby školy, protože měli přijít pokrývači, Vlaďka si na to vzal 2 dny dovolené. Zkrátka byl všude tam, kde bylo potřeba.

Na Nový Hrádek byl vždy hrdý. Proto také, když se objevily možnosti návratu statutů historickým městům a městysům, již jako starosta, pečlivě sledoval dění v Parlamentu ČR. Po žádosti Zastupitelstva obce Nový Hrádek byl dne 10. října 2006 statut městyse Novému Hrádku navrácen.

Na Vlaďku bylo vždy spolehnutí, nikdy nezklamal. Co se týká povahy, byl kamarádský, ale někdy razantní a takový ostřejší, což někomu nevyhovovalo. Ale každý člověk je osobnost, a tak to je. S Vlaďkou jsme si dobře rozuměli a jeho odchod se mě hluboce dotkl a stále na něho musím myslet.

Milý Vlaďko,
nikdy jsem Ti to neřekl, ale byl jsi jedním z mála lidí, kteří významně zasáhli do mého života. Vlastně to začalo v roce 1980 - to jsem chodil do 7. třídy. Při hodinách výtvarné výchovy jsme s naším třídním učitelem Josefem Tejklem vytvářeli jednoduché barevné obrázky metodou sprejování přes šablonu do obecního časopisu - Frymburských ozvěn. Výroba časopisu byla tehdy doslova na koleně, ve formátu A4. Od té doby se formát několikrát změnil na poloviční velikost A5 a zase zpět. V roce 1995, kdy jsem s Tebou byl členem zastupitelstva, a kdy jsem se rozhodl, že si Frymburské ozvěny vezmu na starost, tak jsem zvolil formát A5. Tehdy jsi mi řekl, že si všechna čísla zakládáš a byl bys rád, kdyby už nikdy neměnily velikost. A když jsi mě jednou pozval na prohlídku Tvé úžasné sbírky pohledů a o každém z nich jsi dokázal vyprávět s neobyčejným zaujetím, tak jsem si uvědomil, jak máš Nový Hrádek rád a jsi hrdý na vše pěkné, co zde máme. A tak se, Vlaďko, už 25 let spolu s manželkou snažím, aby každé číslo FO dobře zapadlo do té Tvé sbírky. Škoda, že minulé číslo bylo to poslední, které sis mohl přečíst a do sbírky zařadit. Věřím však, že Tě potěšilo naše opětovné vítězství mezi velkou konkurencí obecních časopisů. A já Ti za to děkuji, protože na tom máš velkou zásluhu. Vlaďko, odpočívej v pokoji.

Jirka Hlaváček
redaktor FO

Slavnost Božího Těla 3. 6. 2018

O tom, že bychom chtěli přejít Orlické hory, jsme mluvili mnohokrát. Ale skutek utek. Až do letošního roku, kdy se náš záměr stal skutečností. Vše začalo plánováním. Sice jsme věděli, že Jiráskova cesta (červeně značená) prochází Novým Hrádkem, ale nikdy nás nenapadlo, že je 170 km dlouhá a vede z Broumova do Litomyšle. Za pomoci zakoupených turistických map a internetu jsme cestu rozetapovali do 7 dnů.

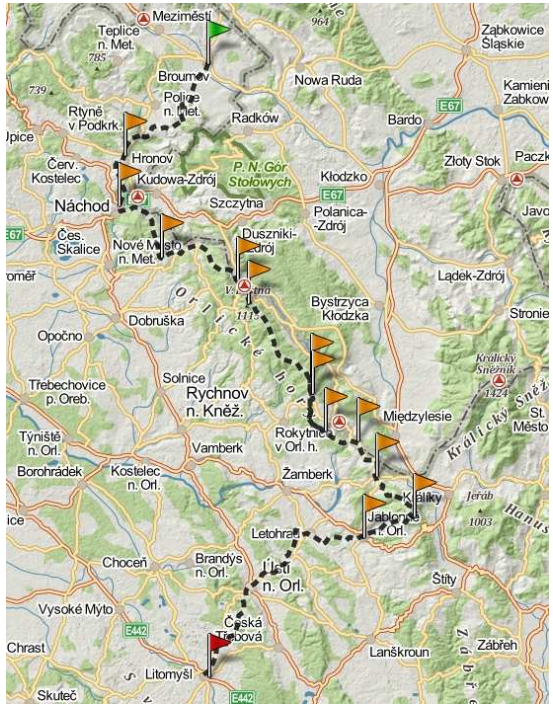

Jiráskova hřebenová cesta neboli také Cesta Aloise Jiráska je hlavní dálkovou hřebenovou cestou, která nás provází krásným krajem Orlických hor, o kterém psal Alois Jirásek ve svých dílech. Také proto byla věnována právě jemu. Začíná v Broumově a pokračuje přes Hronov, Náchod, údolí Metuje a Olešenky do Orlických hor k Novému Hrádku. Dále putuje přes Šerlich a Velkou Deštnou, Kunštátskou kapli, Anenský vrch, tvrz Hanička až k Zemské bráně a Čiháku do Mladkova, přes Suchý vrch, Českou Třebovou až do Litomyšle. Cesta spojuje ty nejkrásnější partie a atraktivity Orlických hor. Vyznačena byla v roce 1921.

Turistické značení procházelo v průběhu věků vývojem. Vznikla řada nových značených cest, řada původních zanikla, Jiráskova horská stezka se však po celý čas těší veliké oblibě. A tak jsme se po ní mohli vydat i dnes. Ani ona však neušla změnám. Postupně byla na obou svých koncích prodloužena – z Pekla přes Jiráskův rodný Hronov do Broumova a z Jablonného nad Orlicí do Litomyšle a i její starý úsek byl v poválečném období na některých místech částečně pozměněn.

1. den, středa 2. září
Broumov-Křinice-Hvězda-Hlavňov-Police nad Metují-Radešov-Bezděkov-Hronov.

Broumovské náměstí

Ráno o půl šesté odjíždíme autobusem do Broumova s přestupem v Náchodě. Protože opět platí koronavirová opatření, máme v autobuse roušky. Za slunečného počasí, které vystřídalo včerejší celodenní déšť, v osm hodin vycházíme z broumovského náměstí (400 m. n. m.). Pokračujeme polní cestou do Křinic a poté strmě stoupáme vzhůru na hřeben Broumovských stěn na Hvězdu. Cesta nás vede okolo kapličky Panny Marie Sněžné a dále po klikatém schodišti ke kapli Panny Marie na Hvězdě (674 m n. m.). Z jejího ochozu by se před námi měla otevřít vyhlídka na Bromovskou kotlinu. Bohužel všude kolem je hustá mlha. Protínáme hlavní evropské rozvodí Labe – Odra a z Hvězdy pokračujeme nejatraktivnější částí Broumovských stěn přes vyhlídku Skalní divadlo a okolo roztodivných skalních útvarů jako je Bumbrlíček či Kočka k rozcestí Nad Kovářovou roklí. Poté prudce klesáme hlubokou Kovářovou roklí lemovanou z obou stran rozeklanými pískovcovými skalami. V horní části rokle procházíme jeskyní Kovárna, opředenou pověstmi o loupeživé bandě. V části dolní zajdeme k Mariánské jeskyni s ve skále vytesaným reliéfem Madony (dílo vratislavského sochaře Rachnera z roku 1886). Po sestupu na dolní konec Kovářovy rokle pokračujeme do Hlavňova a po cestě s pěknými výhledy na Ostaš do Police nad Metují. Na náměstí přicházíme kolem staré roubené školy. K dominantám polického náměstí patří sloup se sochou Panny Marie Bolestné, budova radnice a empírová kašna. Naše kroky ovšem směřují k Ostaši. Nejedná se o stolovou horu, ale hotel se stoly, u jednoho z nich si dáváme výborný oběd. Z Police nad Metují nás cesta vede přes osadu Radešov do Bezděkova nad Metují. Cenný je zdejší kostel sv. Prokopa zbudovaný podle plánů Kiliána Ignáce Dientzenhofera. Za Bezděkovem scházíme do údolí řeky Metuje, která nás provází až do Hronova. Po třetí hodině přicházíme kolem zvonice k rodnému domku Aloise Jiráska. Po jeho návštěvě se v parku zastavujeme u mistrovy sochy a pokračujeme na náměstí do muzea v Jiráskově divadle. Ubytovaní jsme v nedalekém privátu Barunka. Tento den máme v nohách 25,5 km.

Kaple Panny Marie na Hvězdě

2. DEN, ČTVRTEK 3. ZÁŘÍ
Hronov-Pavlišov-Babí-Náchod-Dobrošov-Jizbice-Peklo-Nový Hrádek

Hronov, Jiráskův rodný domek

Probouzíme se do slunečného dne. Po snídani o půl deváté vyrážíme na naši další pouť. Z Hronova stoupáme přes osadu Slavíkov na vrch Signál (501 m n. m.), kde vylézáme na 25 metrů vysokou, volně přístupnou, dřevěnou rozhlednu poskytující kruhový výhled (Krkonoše, Jestřebí hory, Ostaš, Broumovské stěny, Góry Stolowe, Dobrošov, Orlické hory, Podorlická pahorkatina). Od rozhledny nás trasa vede podél linie pohraničního opevnění přes Pavlišov a Babí do Náchoda, kde nás vítá zámeček vršku kulatého. Dále pokračujeme okolo pivovaru lesem Montace do osady Amerika a dále na vrch Dobrošov se známou Jiráskovou chatou. Zrovna zde probíhá oprava střechy, ale chata je k naší radosti v provozu. Z informačního panelu se dozvídáme, že stavba chaty byla zahájena v červenci 1921, při velké slavnosti, uspořádané k blížícím se Jiráskovým sedmdesátinám. Součástí chaty, postavené dle projektu architekta Dušana Jurkoviče, je kromě restaurace a ubytovny také vyhlídková věž. Po chutném obědě se kocháme výhledy do okolí. Poté naše cesta směřuje přes Jizbici dolů, až do samého Pekla. Ve stylové výletní restauraci (projektoval opět Jurkovič) si dáváme kávu. Pak jdeme zkontrolovat Olešenku, zda se opravdu vlévá do Metuje. Po zjištění, že je vše v pořádku, se vydáváme proti proudu Olešenky impozantním údolím, rámovaným příkrými, místy suťovými svahy. Napravo se tyčí Sendražský kopec, nalevo skalnaté Kozí hřbety. Pokračujeme až k rozcestí Holubí palouk v místech, kde se do Olešenky vlévá Mezný potok, tekoucí sem od Borové. Červená značka nás dále vede do Dolů a strmým stoupáním na Nový Hrádek k hradu Frymburk. V jeho okolí procházíme Stezku skřítka Frymbulína. Teď už je to jenom skok na náměstí, jehož dominantou je kostel sv. Petra a Pavla. Kolem páté přicházíme domů, kde máme objednaný další nocleh. Máme za sebou dalších 25 km.

Pamětní deska v Pekle

3. DEN, PÁTEK 4. ZÁŘÍ
Nový Hrádek-Dlouhé-Olešnice v Orlických horách-Vrchmezí-Šerlich-Velká Deštná-Pod Homolí-Pěticestí-Mezivrší-Panské pole

Nový Hrádek, hrad Frymburk

Dnes nás čeká nejdelší túra, proto vstáváme už o půl páté a o půl šesté vyrážíme směr náměstí. Zde se opět napojujeme na Jiráskovu cestu. Stoupáme na vrch Šibeník a kolem rozestavěné rozhledny a bunkru Žižka pokračujeme k bývalé škole na Dlouhém. V tu dobu již nad Orlickými horami začíná svítat a vypadá to na další pěkný den, ale to jsme se mýlili. Na Rzech míjíme bývalý Zelinkův mlýn, nyní rekreační areál policie. Cestou do Olešnice vlevo od nás si poklidně meandruje Olešenka, tvořící zde státní hranici. Za nově vzniklým pivovarem Agent se údolí poněkud rozevírá. To již před sebou vidíme zástavbu Olešnice v Orlických horách, jejímž jádrem je náměstíčko s barokní radnicí a kostelem. Dále pokračujeme do Horní Olešnice, kde v místě zvaném Klimšák opouštíme asfaltku. Naše značka uhýbá vpravo a po loukách stoupá k lesu. Sluníčko nikde, je zataženo a začíná drobně pršet. Vytahujeme bundy a na batohy nasazujeme pláštěnky. Před lesem se otočíme a pohledem se loučíme s půvabným Olešnickým údolím. Cesta vytrvale nabývá výškové metry. Přetínáme Knížecí cestu a směřujeme k Vrchmezí. Před výstupem na vrchol (1084 m n. m.) zavítáme do Polska, kde se v místě bývalé Rübartschovy chaty staví nová rozhledna. Stále se ochlazuje a nastává příležitost pro další oděvní doplňky. Procházíme přes nejrozsáhlejší zarovnaný povrch v Orlických horách a již se nacházíme na Polomském kopci. Přes Polomské sedlo se dostáváme na území Národní přírodní rezervace Bukačka – do „Botanické zahrady Orlických hor“. Po výstupu na Šerlich se z mlhy vynořuje vyhlášená Masarykova chata. Využíváme příležitosti a jdeme se občerstvit. Od chaty sestoupíme do Šerlišského sedla a okolo hájovny stoupáme klikatící se asfaltkou ke srubu horské služby na Velké Deštné. Zjišťujeme, že původní je zbouraný a nový je ve výstavbě. Odtud je to na samotný vrchol Velké Deštné (1115 m n. m.), nejvyšší bod Orlických hor, jen pár set metrů po zelené značce. I když je mlha, vylézáme

Olešnice v Orlických horách

na 18 metrů vysokou rozhlednu. Občas se mraky rozplynou a my alespoň na chvíli spatříme okolní krásnou krajinu. Někde tam v dáli je náš milovaný Nový Hrádek. Po návratu z vrcholu pokračujeme do sedla pod Jelenkou a pod Homolí, kde nás čeká milé překvapení – Kačenčin samoobslužný šenk. V potůčku se chladí pivo a limonády a ve skříňce nalézáme dobré horalky. Vše přišlo k chuti. Dále cesta opouští asfalt a jdeme po hřebeni lesem na Tetřevec s úžasným výhledem na Orlické Záhoří a dál ke známé Kunštátské kapli Navštívení Panny Marie. V okolí se nachází vrchovištní rašeliniště se smrčinou. Od kaple scházíme k turistickému rozcestí Pěticestí, pak nás Jiráskova cesta dovádí na Komáří vrch a Mezivrší, všude míjíme pozůstatky pohraničního opevnění. Znaveni po 40 km docházíme do cíle dnešní trasy-na Panské pole. Povečeříme z vlastních zásob a ulehámе k zaslouženému spánku.

Kunštátská kaple

4. DEN, SOBOTA 5. ZÁŘÍ
Panské pole-Zemská brána-Čihák-České Petrovice-Mladkov-tvrz Bouda-Suchý vrch

Turistická chata Čihák

Noc utekla co by dup. A bylo tady slunečné ráno. Po skromné snídani mažeme dál. Pokračujeme lesními porosty, stále pod dohledem vojenských bunkrů, k Zemské bráně. A jdeme dál až k malebně položenému mostu v místech, kde řeka Divoká Orlice míří průlomovým údolím do vnitrozemí. Po proudu říčky míříme k Pašerácké lávce. Cestou v chladivých vodách Orlice nalézáme příjemné osvěžení. Následně po druhém břehu řeky se vracíme zpět k Jiráskově horské cestě, která pokračuje dále po silnici do osady Čihák. Zde se v chatě KČT naobědváme a po nekonečné asfaltce míříme do Českých Petrovic a ke Kašparově chatě na Adamu. Od chaty scházíme přes Petrovičky do Mladkova, letoviska v údolí Tiché Orlice. Za Mladkovem získává cesta opět horský ráz. Okolo radioaktivního pramene knížete Rostislava stoupáme na vrchol Vysokého kamene a posléze hřebenovkou k tvrzi Bouda. Odtud to je již kousek na nejvyšší bod Bukovohorské hornatiny Suchý vrch (995 m n. m.), cíl našeho dnešního putování. Po 32 km se v půl šesté ubytováváme v pěkném apartmánu, který se nachází ve spodní části rozhledny. Bufet je zavřený, a protože hlad je nejlepší kuchař, tak nám rohlíky s paštikou chutnají jako to nejlahodnější menu v Michelinské restauraci. Po večeři vylézáme na rozhlednu a kocháme se kouzelnými výhledy. Vzápětí přichází průtrž mračen a my jsme rádi, že máme střechu nad hlavou.

Tvrz Bouda

5. DEN, NEDĚLE 6. ZÁŘÍ

Suchý vrch-Orličky-Jablonné nad Orlicí-Bystříčko-Kalhoty-Pod Mariánskou horou-Dolní Čermná

Ráno si dáváme v bufetu u rozhledny vydatnou snídani a o půl desáté vyrážíme. Po večerní bouřce je všude plno kaluží. Ze Suchého vrchu nás Jiráskova horská cesta vede na rozcestí Hvězda, kde nadobro opouštíme hřeben Orlických hor a scházíme do vesnice Orličky. Procházíme vesnicí, kde si u penzionu U nás doma nelze nevšimnout obháčkovaného stromu. Před příchodem do Jablonného odbočujeme ke skalnímu útvaru Panská skála, která bývala tvrzí a úkrytem bystřického rytíře. Přicházíme

Jablonné nad Orlicí

na historické jablonské náměstí s obří dřevěnou lžící místo kašny. Ve stylové restauraci U Černého medvěda si dáváme oběd. Pokračujeme malebnou krajinou s lesy a pastvinami, přes Bystříčko a Kalhoty k rozcestí Pod Mariánskou horou. Zde červenou opouštíme a po žluté značce míříme do Dolní Čermné, cíle dnešního dne. V nohách máme dalších 24 km. Ubytováváme se v Areálu zdraví v malé dřevěné retrochatce číslo 10. Přímo v areálu je otevřená restaurace. Celkem hladoví sníme dobrou večeři. Před spaním studujeme trasu na příští den a po deváté hodině jdeme spát.

6. DEN, PONDĚLÍ 7. ZÁŘÍ

Dolní Čermná-Pod Mariánskou horou-Mariánská hora-Jakubovice-Ostrov-Pod Palicí-Česká Třebová

Třebovské stěny

Ráno se probouzíme kolem sedmé hodiny. Snídáme, balíme a po uklizení chatky v osm hodin odcházíme na místní náměstí. V potravinách doplňujme zásoby na cestu a v lékárně potřebné náplasti. Stejnou cestou jako včera se vracíme k rozcestí Pod Mariánskou horou, kde se napojujeme na Jiráskovu cestu. Odtud to je, co by kamenem dohodil, k poutnímu místu Mariánská hora s křížovou cestou a kostelem. Od této chvíle část naší cesty kopíruje hlavní evropské rozvodí Labe – Dunaj. Nad Jakubovicemi se nám otevírá pohled na rozlehlé pastviny s pasoucími se kravami. Posléze se ocitáme v zajetí nekonečných kukuřičných polí, které nás provází do obce Ostrov. Zde nás přepadá hlad, usedáme na mostek přes místní potůček a jíme a jíme. Po asfaltové cestě pokračujeme k Třebovským stěnám. Jedná se o lesní přírodní rezervaci. Po počátečním prudkém výstupu cesta lemována bukovým lesem pokračuje po vrstevnici. V úseku několika kilometrů je rozrytá od divokých prasat a plynule přechází v hluboké bahnisko způsobené přibližováním vytěženého dřeva. Protože neustále sledujeme, kam šlapeme, bez povšimnutí míjíme odbočující šipku. Tato chyba nás stála dalších 5 km navíc. Ale díky tomu můžeme vystoupat na nejvyšší vrchol Třebovských stěn Palici (613 m n. m.). Dále převážně po lesních cestách se dostáváme do České Třebové. Na okraji města se zastavujeme

Česká Třebová, rotunda sv. Kateřiny

u rotundy sv. Kateřiny, která je jedinou dochovanou románskou rotundou ve východních Čechách. O půl čtvrté přicházíme na náměstí – cíle dnešní 27 kilometrové túry. Ubytováváme se v hotelu Bravo. Po krátké prohlídce města se vracíme zpět do hotelu na večeři. Na pokoji třídíme pořízené fotografie, oči se nám klíží, a tak se brzy ukládáme k zasloužénému odpočinku. Celý den nás provázelo teplé slunečné počasí.

7. DEN, ÚTERÝ 8. ZÁŘÍ
Česká Třebová-Kozlovský kopec-Strakov-Litomyšl

Ráno vstáváme kolem sedmé. Po snídani v hotelové restauraci v 8 hodin odcházíme směrem k vlakovému nádraží, které je významným železničním uzlem nejen v ČR ale i ve střední Evropě. Poté bloudíme klikatými cestičkami krásně upraveného parku Javorka, který v horních partiích přechází v lesní porost. Odtud po červené značce pokračujeme na Kozlovský kopec s turistickou chatou a rozhlednou. Bohužel obojí je zavřeno. Nám to však nevadí, hlavně že nám počasí opět přeje, je hezký slunečný den. Procházíme obcí Strakov, kde u místního rybníka odpočíváme na lavičce a nabíráme síly na posledních 5 km našeho putování. Před polednem přicházíme kolem fotbalgolfového hřiště do Litomyšle. V parku pod zámkem nás čeká milé překvapení – socha Aloise Jiráska. Neodoláme, jdeme mistra pozdravit a fotíme se s ním. Odtud je to již kousek na náměstí Bedřicha Smetany, kde Jiráskova cesta končí. Dnes jsme ušli 18 km. Z náměstí míříme na oběd do restaurace Pod klášterem. Máme dost času si prohlédnout Litomyšl – renesanční perlu východních Čech. Nejdříve navštěvujeme muzeum všeuměla Josefa Váchala. Zvenku nenápadný domek skrývá neuvěřitelnou směs barev, vzorů a umělcových šílených nápadů. Pomalované stěny, zdobený nábytek, překvapivé motivy a příšerky všeho druhu. V klášterní zahradě si prohlížíme plastiky Olbrama Zoubka. Hned vedle obdivujeme státní zámek, který byl v roce 1999 zapsán na seznam světového dědictví UNESCO. Následně se přesouváme na autobusové nádraží a frčíme spokojeni domů.
Místo plánovaných 170 km jsme nakonec ušli kilometrů 188. Po většinu trasy nás provázelo pěkné slunečné počasí. Během cesty jsme viděli mnoho překrásných míst a nabyli spoustu vědomostí a dojmů. Prošli jsme kraj oblých kopců, romantických údolí, malebných horských chalup, kapliček a kostelů, táhlých horských hřbetů s rozhlednami a všudypřítomných vojenských prvorepublikových bunkrů a pevností. Objevili jsme místa zapomenutá, znovu objevená nebo nová, které jsme ještě neznali. Potvrdilo se známé rčení, že i cesta je cíl. Sedmidenní putování pro nás bylo jedním velkým zážitkem.

Litomyšl, společně s mistrem

Jarmila a Zdeněk Drašnarovi

17. ročník přeboru sokolské župy Podkrkonošské - Jiráskovy v přespolním běhu

V sobotu dne 26. září 2020 uspořádal T. J. Sokol Nový Hrádek již tradiční přebor sokolské župy Podkrkonošské-Jiráskovy v přespolním běhu. Závod se konal v Novém Hrádku na polních cestách a loukách v okolí místního kina a velká část byla vedena po horním úseku lyžařské sjezdovky.

Předpověď počasí byla téměř hrozivá – bude pršet a pokud nebude pršet, bude lejt. Navíc byl letošní ročník výrazně ovlivněn pandemií koronaviru. A tak, i když se na župní přebor předběžně přihlásilo 75 závodníků, organizátoři se obávali, zda v den závodu vůbec někdo dorazí. Opět se však ukázalo, že sokoly jen tak něco neskolí a na start dorazili nejen téměř všichni předem přihlášení závodníci, ale i několik dalších, takže se jich ve 12 kategoriích na startovní čáru nakonec postavilo rovných osmdesát. Nejvíc borců a borkyň přijelo ze Sokola Dvůr Králové nad Labem – celkem 36, dále 15 z Úpice, 14 bylo domácích z Nového Hrádku, 13 závodníků dorazilo z Náchoda a po jednom z Jaroměře a Hronova.

Velkou výhodou pořadatelů je vynikající spolupráce s městysem Nový Hrádek, který nejenže sponzorsky posekl závodní tratě, ale také zdarma zapůjčil místní kino, kde měli závodníci i pořadatelé skvělé zázemí. A ne dosti na tom – kdo zrovna neběhal, mohl se podívat na pohádky, které na plátno pouštěl místní promítač pan Řehák. Městysu Nový Hrádek i panu Řehákovi patří za jejich pomoc velké poděkování.

Přes nepřízeň počasí se podařilo upravit a udržet tratě o délce od 180 m pro ty nejmenší až po 1400 metrů pro dorost a dospělé v relativně dobrém stavu. Závodníci byli opatrní a vzájemně ohleduplní, takže až na jedno odřené koleno neměl naštěstí přítomný lékař MUDr. Soukup žádnou práci.

Kvůli koronaviru bylo třeba dodržovat přísná hygienická opatření, kdy v prostorech kina bylo třeba nosit roušky. Ale i s touto překážkou se všichni přítomní vyrovnali na jedničku.

Všechny kategorie měly své vítěze, ale letos lze říci, že opravdu vyhráli všichni. Nejen ti, kteří závod doběhli, ale i ti, kteří je doprovázeli a také rodiče dětí, kteří se nebáli své ratolesti k závodům v této nelehké době pustit.

A organizátoři? Ti se jen usmívali, když ze všech stran slyšeli chválu, že našli odvahu v této době, kdy se téměř vše kvůli koronaviru ruší, a za tak hrozného počasí, závody uspořádat. A nejspíš je přitom ani nenapadlo, že vlastně jen navázali na odkaz svých předků, kteří se v roce 1939 po okupaci Československa Němci jako jediní v republice nebáli uspořádat sokolský slet.

br. Ing. Pavel Sobotka
náčelník T. J. Sokol Nový Hrádek,
ředitel závodu

Titulem Mistr tradiční rukodělné výroby radní ocenili trojici žen

Rada Královéhradeckého kraje udělila titul Mistr tradiční rukodělné výroby Královéhradeckého kraje za rok 2019 Martině Poliakové v oboru tkalcovství, předení a zpracování vlny a lnu, Janě Langové v oboru ručně paličkovaná krajka a Veronice Tymelové za keramickou tvorbu. Cenu kraj uděluje tvůrcům v oborech tradičních lidových řemesel a těm, kteří se významně zasloužili o jejich udržování a rozvoj.

„V letošním roce se celkem sešlo celkem sedm nominačních návrhů. Odborná komise kvůli opatřením proti koronavirové pandemii jednala per rollam a doporučila udělit ocenění třem ženám, které udržují tradiční dovednosti lidové kultury a významně se zasloužily o jejich rozvoj. Upřímně jim k získání titulu mistra gratuluji a děkuji za udržování krásného řemesla pro další generace,“ říká náměstkyně hejtmana Martina Berdychová. Cenu Mistr tradiční rukodělné výroby Královéhradeckého kraje udělují krajští radní od roku 2017 vybraným tvůrcům v oborech tradičních lidových řemesel a těm, kteří se významně zasloužili o jejich udržování a rozvoj. Tento titul nahradil původní ocenění Zlatý kolovrat. Předání cen oceněným mistryním se uskutečnilo 21. srpna v rámci slavnostního zahájení Mezinárodního folklórního festivalu v Červeném Kostelci.

Veronika Tymelová získala titul mistra rukodělné výroby za keramickou tvorbu

Za rok 2019 titul získaly:

- Martina Poliaková z Trutnova za výsledky v oboru tkalcovství, předení a zpracování vlny a lnu,
- Jana Langová z Vamberka za výsledky v oboru ručně paličkovaná krajka – krajkářství,
- Veronika Tymelová z Nového Hrádku za keramickou tvorbu.

Martina Poliaková se tkaní a předení věnuje mnoho let. Svůj první tkalcovský stav zakoupila v roce 1994. Po absolvování kurzu tkaní si o řadu let později koupila moderní čtyřlistý tkalcovský stav, na kterém již intenzivně tkala polštáře, závěsy, dekorační látky do bytů. V roce 2008 otevřela Tkalcovské muzeum Dům pod jasanem, ve kterém prezentuje a učí tkalcovství a předení. Martina Poliaková organizuje či se spolupodílí na akcích pro veřejnost se zaměřením na tradiční řemesla, pomáhala také například s vytvořením expozice s tématikou lnářství na zámku Adršpach. Řemeslo vyučuje a provozuje ve vybavené tkalcovně se sedmi tkalcovskými stavy, sedmi kolovraty a pomůckami na zpracování lnu i vlny. Len si sama pěstuje, vlnu získává od chovatelů ovcí.

Jana Langová žije ve Vamberku, kde působí na zdejší Krajkářské škole jako učitelka paličkované krajky. Pedagogické činnosti se věnuje téměř třicet let. Za tu dobu prošlo jejím vyučováním a kurzy na stovky děvčat i chlapců, kterým předala své znalosti a dovednosti výroby krajek. Nepočítaně žáků bylo z řad dospělých, kteří přicházeli a přicházejí se zájmem o rukodělné techniky. K její práci neodmyslitelně patří návrhářství krajek, je autorkou celé řady paličkovaných uměleckých artefaktů, ale i krajek určených k praktickému využití. Svou práci prezentuje na četných výstavách a přehlídkách.

Keramička Veronika Tymelová žije v Novém Hrádku na Náchodsku. Věnuje se výrobě keramiky točené na hrnčířském kruhu, vyrábí modelované a formované nádoby i dekorativní keramiku. Keramické výrobky často zdobí malbou do syrové glazury. Používá šamotovou hlínu a výrobky vypaluje v elektrické peci na 1180 °C. Několik let učila keramiku pro děti i dospělé, pro školy a školky vytváří projekty s využitím keramiky, pořádá keramické workshopy a vystavuje. V roce 2018 vydala v nakladatelství Grada knihu s názvem „Keramika pro život s přírodou.

http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/kraj-volene-organy/tiskove-centrum/aktuality1/titulem-mistr-tradicni-rukodelne-vyroby-radni-ocenili-trojici-zen-321349/

Lukáš Vaníček

Památný den sokolstva 8. říjen, od r. 2019 – významný den ČR

Památný den sokolstva je poctou všem členům a členkám Sokola, kteří během téměř 160 let existence našeho spolku obětovali své životy v boji za svobodu, demokracii a samostatnost.

Datum 8. října bylo vybráno proto, že z rozhodnutí zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha byla v roce 1941 právě v tento den Česká obec sokolská rozpuštěna a její majetek úředně zabaven. Gestapo v noci ze 7. na 8. října 1941 zatklo, takřka naráz, všechny sokolské činovníky z ústředí, žup i větších jednot, kteří ještě byli na svobodě. Byli mučeni, vězněni, deportováni do koncentračních táborů a naprostá většina z nich se již na svá místa po skončení války nevrátila. Cílem bylo zlikvidovat elitu národa a zcela potlačit organizaci, která měla největší podíl na odbojové činnosti.

To se však naštěstí nepodařilo. Sokolové, kteří zůstali na svobodě, se nezalekli, převzali štafetu, a tak se nejvýznamnějším skutkem sokolského odboje nakonec stala spolupráce při atentátu na Reinharda Heydricha, který by se bez doslova sebevražedné pomoci sokolů nemohl nikdy uskutečnit. Nikomu v okupované Evropě se nic podobného nepovedlo.

Můžeme být hrdí na to, že mezi těmi, kteří se významně podíleli na odbojové činnosti za 2. světové války, byli také sokolové z naší novohrádovské jednoty. Starosta župy Vojtěch Koláč, náčelník jednoty Josef Vondřejc a pokladník jednoty Josef Světlík zaplatili v boji za svobodu svými životy. Neměli bychom však zapomínat ani na ostatní naše statečné sokoly: náčelnici jednoty Madlu Lepšovou, Josefa a Annu Slavíkovy, Josefa Tvrdého, Josefa Suchánka, Ferdinanda Hromádku, Josefa Hejdu, Bohumila Bubeníčka, bratra Malinského a další, kteří za ukrývání členů odbojové skupiny Obrana národa Albína Sládka a majora Josefa Matohlíny byli zatčeni, mučeni, posláni do koncentračních táborů, ale přesto dokázali mlčet a nikoho z dalších členů odboje neprozradili. Naši vzpomínku si určitě zaslouží i Jaromír Picka, který po obsazení země odbojovou činnost v Novém Hrádku organizoval, nebo statečný velitel zdejší četnické stanice Josef Hrůša, který nejenže o odboji věděl a nic neprozradil, ale navíc odbojáře včas varoval, když se gestapo vydalo na Nový Hrádek zatýkat. Za tuto svou činnost rovněž skončil v koncentračním táboru.

První kapitolu boje za národní samostatnost ale sokolové napsali již o více než dvě desítky let dříve, v letech první světové války. Část z válčících českých a slovenských vojáků byla přesvědčena, že vítězná válka proti Rakousko-Uhersku a Německu bude zároveň počátkem samostatnosti našeho národa. To vedlo k prvním pokusům o vytváření samostatných českých, respektive československých jednotek. Ústřední roli ve snaze o vznik české vojenské jednotky sehráli členové pařížského Sokola. Jednotka, která byla

součástí Cizinecké legie, vstoupila do historie jako rota Nazdar. Ve stejné době jako ve Francii se aktivovali i čeští krajané v Rusku. První jednotkou se stala Česká družina. I v jejích řadách působilo mnoho sokolů. Právě v sokolském duchu bylo v České družině zavedeno tykání, oslovování „bratře“ a pozdrav „nazdar“. Do konce války dosáhly československé legie v Rusku, ve Francii a v Itálii počtu téměř sto tisíc mužů. Po válce bylo vítěznými mocnostmi vysoce oceňováno, že právě díky našim legiím a to především legiím v Rusku, které obsadily sibiřskou železniční magistrálu a zabránily tak po kapitulaci Ruska návratu německých a rakouských zajatců zpět do války, tak že díky těmto našim legiím došlo k významnému zkrácení této hrozné války. Jak prohlásil T. G. Masaryk – kdyby nebylo sokolů, nebylo by legií a kdyby nebylo legií, nebylo by samostatného Československa.

Po obsazení Československa Němci 15. března 1939 se významně do dějin sokolstva zapsala i naše jednota. Jako jediná v celé republice se nebála 2. července 1939 uspořádat župní sokolský slet, kterého se zúčastnilo na 4 tisíce osob a který se stal národní manifestací za svobodu.

Také po 2. světové válce sokolové, ač značně oslabeni, pokračovali v boji za myšlenky svobody a demokracie. Slet v roce 1948 byl vůbec největším v celé historii Sokola. Stal se obrovským vyjádřením podpory demokracii a prezidentu Benešovi. Současně sokolové demonstrovali nesouhlas s nastupující komunistickou diktaturou. Jasně vyjádřený postoj většiny členů Sokola vůči novému režimu utvrdil vedení KSČ v přesvědčení, že Sokol a celou sjednocenou tělovýchovu je potřeba zbavit všech, kteří neprokáží poslušnost „lidově demokratickému zřízení“. Sokol měl být proto plně podřízen komunistickému vedení. V rámci očisty z něj bylo vyloučeno více než 11 000 lidí, přes 1 500 činovníků bylo zbaveno funkcí a počet členů se výrazně snížil. Přijetí zákona O organizaci tělesné výchovy a sportu v prosinci 1952 znamenalo zrušení jednotné organizace Sokol. Sokolská organizace přestala po 90 letech existovat. Fotografie sokolů se po pouhých třech letech opět staly běžnou součástí vyšetřovacích spisů. Změnila se jen jejich hlavička, na níž gestapo nahradila StB.

Sokol a jeho ideály ale přesto žily dál. Řada sokolů, kteří pokračovali ve cvičení po únoru 1948, se snažila udržet kontinuitu sokolského hnutí. Nejinak tomu bylo i u nás v Novém Hrádku a je třeba před těmito bratry a sestrami smeknout a poděkovat jim, protože jinak bychom zde dnes nestáli.

Na nás, kteří jsme se zde dnes sešli, je, abychom pokračovali v tom, za co naši předkové tak urputně bojovali. Je na nás, abychom bránili svobodu a demokracii. Nějaký čas se nám mohlo zdát, že už zde svobodu a demokracii máme a není za co bojovat, ale nyní vidíme, že tomu tak není. Poprvé po druhé světové válce byl plošně na území celé České republiky vyhlášen nouzový stav, a to dokonce opakovaně. A každý nouzový stav, ať už je vyhlášený z jakéhokoliv důvodu, je především drastickým omezením svobody a demokracie. Buďme proto ve střehu a připraveni hájit sokolské ideály. Ty ideály, kvůli kterým stálo za to našim předkům obětovat své životy.

Jsem proto moc rád, že jsme zde, v Novém Hrádku, i v tomto nelehkém čase dokázali jako jediní v celé župě uspořádat župní přebor a že jsme se nebáli tady dnes setkat.
Děkuji za pozornost.

Ing. Pavel Sobotka
náčelník T. J. Sokol Nový Hrádek,
projev přednesl při zahájení Večera sokolských světel

Večer sokolských světel

Ve čtvrtek 8. října 2020 jsme opět po roce uctili památku gestapem umučených sokolů. Protikovidová opatření nám neumožnila setkání v sokolovně, proto jsme tentokrát pietní akt uskutečnili na náměstí. A to se nakonec ukázalo jako výborné řešení: počasí nám přálo a mohlo se nás sejít více s dostatečnými rozestupy.

Postupně přibývající tma dokreslovala pohnutý sokolský příběh se šťastným koncem, který nám na úvod u pomníku padlých poutavě přednesl bratr Ing. Pavel Sobotka. Každý z nás si při tom uvědomil, jak odvážné jsme měli předky – sokoly na Novém Hrádku, a že můžeme být právem hrdi na to, že mezi sokoly patříme.

Poté jsme se shromáždili u kašny a zazpívali státní hymnu. To už byla úplná tma a nádherně tak vyniklo světlo malých svíček, které jsme pouštěli na dřevěných lodičkách po hladině kašny. Lodičky pro nás vyrobili Zdeněk a Liduška Martínkovi. Po celou dobu setkání držel čestnou stráž bratr Jiří Hlaváček se sokolským praporem.

Asi půlhodinové setkání v této dojemné atmosféře se nám hluboko zapsalo do našich srdcí. A příklad našich sokolských předků nás utvrdil, že ve zdravém těle je zdravý duch, a ten dokáže překonat sebetěžší překážky!

br. Ing. Jiří Hlaváček
vzdělavatel T. J. Sokol Nový Hrádek

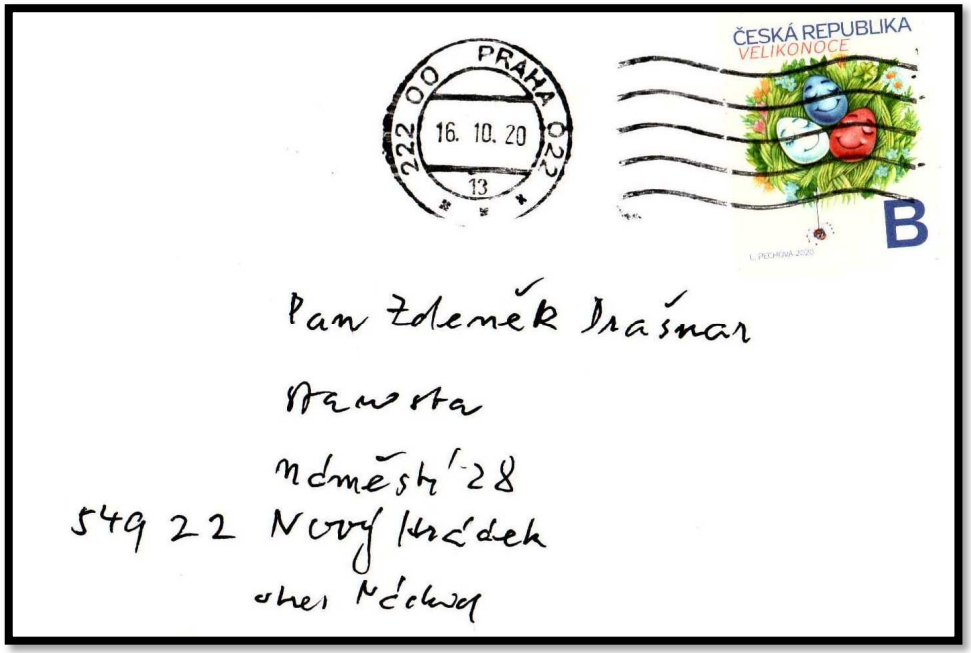

Na Večer sokolských světel chtěl přijet i pan Miroslav Koláč, který je synem Vojtěcha Koláče, dlouholetého ředitele měšťanské školy v Novém Hrádku, popraveného nacisty 19. 4. 1942 v Osvětimi. Bohužel se na poslední chvíli omluvil a na Nový Hrádek nepřijel. Proto jsme mu, jako dárek k jeho devadesátým narozeninám poslali gratulaci, knihu Nebylo jim souzeno žít a drobné dárky. Následně pan Koláč na městys poslal milý dopis:

Praha 15. října 2020

Vážený pane Drašnare,
předevčírem jsem dostal Vaši zásilku, a i když jsem od dcery předem leccos slyšel, byl jsem opravdu velmi příjemně překvapen. Stačil jsem zatím Nebylo jim souzeno žít jen prolistovat, ale prohlédl jsem si další dvě brožurky (a ochutnal čokoládu) a pocítil hrdost na městečko svého dětství.

Na prostředí patnácti let dětství se ovšem nezapomíná; až do předminulého roku jsme se vždy v červnu scházeli se spolužáky z obecné školy a měšťanky. (A jednou mi dokonce paní učitelka Voltrová ukázala náš někdejší byt.) Ale teď z nich už nikdo mně dostupný na Hrádku nebydlí, všichni zbylí bydlí v Hradci Králové a plánují setkání tam. (A letos tomu zabránil virus.)

Z mých spolužáků z obecné školy se devadesátky dožili zřejmě jen dva: třetí syn sokolského náčelníka Vašek Vondřejc a syn hrádeckého holiče Pepík Černý. Přitom oba jsem zatím naposled viděl předloni.

Váš tatínek byl o rok starší než my a jeho zásluhou jsme spolu přehráli desítky šachových partií. Před řadou let mě jednou, snad ještě v Plzni, spolu s Jarkou Koperů navštívili.

Má dcera Hana, co je s Vámi občas v telefonickém styku, se v roce 1989 na Hrádku a v okolí trénovala v řízení auta; bydleli jsme tehdy u Pepči Štěpánové, téměř příslušníka naší rodiny, která byla s námi, než se vdala, několik let. Hanka má na Hrádek ty nejlepší vzpomínky, a společně jsme jej i jeho okolí znovu letos obdivovali na letošním jednodenním výletě. Přitom jsme se rozhodli, že to všechno musíme – nejspíš v příštím roce – ukázat čtyřem jejím vnukům (mým pravnukům). Takže si představuji, že se objevíme ve všední den a já budu mít příležitost navštívit obecní úřad s pocity díků a uznání.

Myslím, že s touto nadějí a díky mohu uzavřít tenhle nesouvislý dopis.

Těším se a zdravím.
Miroslav Koláč

Jiří Hlaváček (nejst.) a Ing. Pavel Sobotka při Večeru sokolských světel

Co se u nás všechno děje aneb škola v době koronavirové

Blíží se Vánoce a školní rok 2020 – 2021 se přehoupl do druhého čtvrtletí. Ani letos však neprobíhá podle našich představ. Na více než měsíc opět chodby školy ztichly a výuka se přesunula do kyberprostoru. Nyní už je ve škole opět živo, ale orouškované obličeje a všude rozmístěné lahvičky s dezinfekcí svědčí o tom, že normální stav je ještě daleko. Přesto se snažíme, aby děti zažívaly i v této divné době alespoň na chvilku pocit normálního světa.

Kromě běžné výuky realizujeme i několik projektů, část probíhala i on-line, ale na projektové dny potřebujeme děti i lektory ve škole. Ačkoliv nám kovidová situace není příliš nakloněná a od jara nám hatí naše plány, tak se nám podařilo několik projektů uskutečnit a ráda bych je zde představila.

Od září 2019 probíhá dvouletý projekt Šablony II, jehož součástí jsou i tzv. projektové dny realizované ve škole nebo i mimo školu, na kterých musí spolupracovat i externí odborníci z různých oborů. Do těchto aktivit je zapojená i školní družina a právě zde proběhlo od jara několik zajímavých setkání. Těsně před jarním uzavřením škol jsme uskutečnili odpoledne s cukrářkou paní Prázovou z Ohnišova, na kterém si děti mohly vymodelovat sladké figurky z cukrářské hmoty a ozdobit si s nimi muffiny. Výsledky byly skoro profesionální a děti se s nimi rády pochlubily doma, pokud měly silnou vůli a nesnědly je cestou.

Na podzim družina uskutečnila ještě za pěkného počasí setkání s fotografem, ze kterého vzešly téměř umělecké fotografie, a časově náročnější, ale také velmi povedené setkání s keramičkou. Děkujeme paní Tymelové, která dětem vše trpělivě vysvětlila, pomohla s výrobou a hotové výrobky nakonec vypálila.

S dalšími projekty jsme takové štěstí neměli. Pro žáky 1. stupně jsme naplánovali tvoření ze dřeva, které je odsunuto na neurčito, a stejně tak i projekt zaměřený na finanční gramotnost pro starší žáky.

Ještě bych ráda zmínila projekty související s technickými obory. V loňském roce jsme se zúčastnili 1. části pilotního ověřování předmětu Polytechnika, jehož cílem je upravit technické vzdělávání na základních školách a přiblížit ho současným potřebám. Tento předmět by měl do budoucna obsahovat nejen klasickou práci v dílnách, tak jak jsme byli zvyklí, ale i práci s moderními technologiemi, např. modelování a 3D tisk nebo robotiku. Letos v tomto projektu pokračujeme, byli jsme vybráni jako spolupracující škola, a především v hodinách pracovní výchovy budeme „testovat“, co naše děti zvládnou vyrobit z projektů připravených Pedagogickou fakultou UP v Olomouci. Na tuto spolupráci se těšíme, protože už v tuto chvíli nás fakulta zahrnuje celou řadou odborných webinářů zabývajících se různými materiály i technologiemi.

Materiální zajištění je však na nás, takže opakovaně žádáme o granty vypisované Královéhradeckým krajem. Z tohoto zdroje se nám podařilo koupit vloni 3D tiskárnu a letos robotické stavebnice pro mladší i starší žáky. Těšíme se, až budeme s dětmi moci tyto stavebnice otevřít. Práci nám usnadňují i nové dílny a cvičná kuchyňka.

Zapojení v tomto projektu nám přineslo i další benefity. Začátkem školního roku přijel na Hrádek Edubus – autobus naplněný různými technologiemi. Žáci si mohli vyzkoušet různé fyzikální pokusy nebo programovat roboty. Tento program měl jediný nedostatek – málo času.

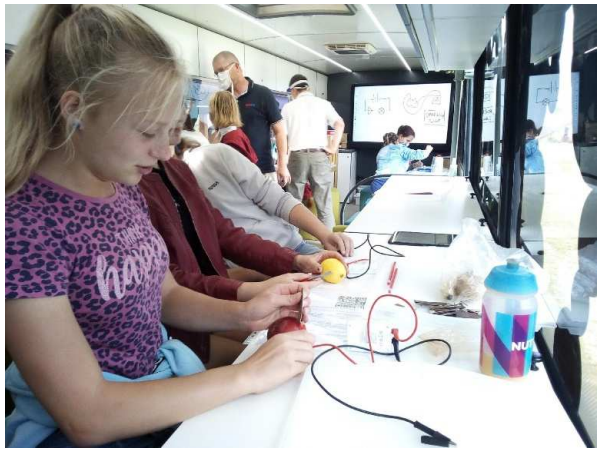

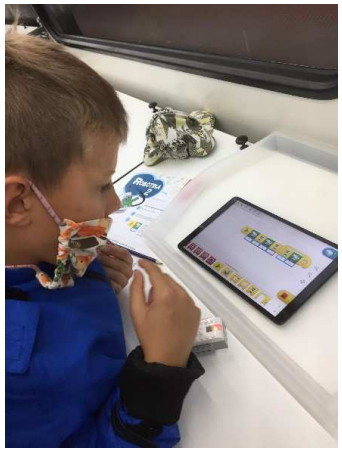

Takže plánů máme spoustu a těšíme se, až je budeme moci zrealizovat. Pevně věřím, že situace bude jenom lepší a lepší a co nejdříve se zbavíme všech omezujících opatření.

Mgr. Lenka Dudášková,
ředitelka školy

Mikulášské překvapení 5.12.2020 v obchodě

T. J. SOKOL – NOVÝ SPORTOVNÍ AREÁL

Jak jistě každý občan Nového Hrádku ví, u sokolovny jsou těsně před dokončením víceúčelový a plážový kurt s umělým osvětlením a zázemím, běžecká dráha s doskočištěm a hrazdová soustava. Rádi bychom seznámili veřejnost s podrobnějšími informacemi a našimi představami o budoucím fungování nového areálu.

Povrch sportovišť s pevnou plochou je z gumového materiálu EPDM a je téměř bezúdržbový a vodopropustný. Při šetrném zacházení by měl vydržet bez degradace 20 let. Z přirozených přírodních vlivů ho poškozuje organické znečištění, zejména vyhnívající listí. Máme již zakoupenu techniku, se kterou by nemělo být náročné čistotu udržet. A pak už by mělo jen stačit, abychom se všichni na nových sportovištích chovali ohleduplně a používali zdravý rozum.

Co se týče běžecké dráhy, tak zde bude povoleno se pohybovat na dráze pouze pěším! Žádné inlajny, skateboardy, žádná kola, nebo koloběžky. Obuv je vhodná sportovní s hladkou podrážkou, ideálně sálová, výjimečně při atletických závodech lze používat i běžecké tretry. Běžecká dráha bude volně přístupná bez oplocení, stejně jako hrazdová soustava.

Na kurtech bude možné provozovat následující sporty s vyhovujícími rozměry pro závodní využití: tenis, volejbal, nohejbal, futsal, plážový volejbal a házená. Pro malou kopanou, házenou, basketbal a plážový fotbal jsou rozměry hřišť sice nevyhovující

předepsaným regulím, ale lze bez problémů tyto sporty provozovat. Nebude povolen sport s tvrdými nebo ostrými předměty (florbal, pozemní hokej apod.), které by mohly povrch poškodit.

Co bude tedy zejména zakázáno:

-Odhazování odpadků, vylévání tekutin
-Vstup ve znečištěné nebo nevhodné obuvi (tretry, kopačky apod.)
-Přemísťování mobilního zařízení mimo stanovená místa (branky)
-Vstup dětem bez doprovodu dospělého
-Kouření a rozdělávání ohně, používání pyrotechniky
-Vstup zvířat
-Vstup se žvýkačkou
-Plivání

Jakmile povolí zima, sportoviště otevřeme do tříměsíčního zkušebního provozu. Po této době uvidíme, bude-li potřeba provést nějaké změny režimu. O areál a přilehlé pozemky se bude starat správce na úvazek cca 2 hodiny denně. Již máme vážného zájemce o tuto práci, jedná se o občana Nového Hrádku.

Každého jistě zajímá, pro koho je hřiště určeno. Své hodiny budou mít rezervovány oddíly T. J. Sokol, základní škola, mateřská škola a hasiči. V ostatním čase budou sportoviště přístupná široké veřejnosti.

Oba kurty budou obehnány 5 metrů vysokým plotem a zamčeny zámkem na číselnou kombinaci, kterou budeme každý týden, případně dle potřeby měnit. Kód budou znát vedoucí oddílů a bude sdělen každému, kdo si objedná kurt. Přepokládáme využití internetového portálu, na kterém budou mít všichni zájemci o sportování (pouze dospělé osoby) svůj uživatelský účet. Na tomto portálu bude přehledný kalendář, ve kterém bude vidět, kdy je jaký kurt obsazený a kdy volný. Kdokoliv bude moci provést rezervaci kurtu, ale nárok na jeho použití vznikne až po schválení jedním ze správců portálu. Při přetlaku rezervací, který pravděpodobně minimálně v jarních měsících bude nastávat, bude regulováno opakované časté použití kurtů stejnou osobou (osobami).

Před koncem vyhrazeného času bude mít každý povinnost uvést hřiště do takového stavu, aby ho následující sportující mohli ihned od začátku svého vyhrazeného času používat. To znamená na plážovém kurtu VŽDY upravit písek! V případě nutnosti odbornější montáže např. kůlů a sítě umožnit přípravu sportoviště následujícímu uživateli. Předpokládáme, že montáž/demontáž kůlů a tenisové nebo volejbalové sítě by neměla trvat déle než 3-5 minut.

Podmínky dotace jsou takové, že po dobu 10 let může Sokol pronajímat hřiště pouze bez zisku. Dle naší kalkulace při současných cenách služeb a energií bude cena 100 Kč na hodinu a kurt za denního světla a 150 Kč za umělého osvětlení. Toto tedy bude cena pro běžnou veřejnost, pokud se nezmění náklady na provoz, nebo jiné podmínky.

Každý se může na vlastní oči přesvědčit, že nový areál vyprojektovaný Jaroslavem a Milošem Vondřejcovými je již téměř hotový a bude opravdu výjimečný a krásný, v našem regionu zcela ojedinělý. Věříme, že bude, podobně jako sokolovna, dlouhá léta sloužit ke všeobecné spokojenosti našim dětem, mládeži, sportovcům, prostě všem, kteří mají rádi míčové hry a pohyb na zdravém vzduchu pod širým nebem. Zároveň zcela jistě

zatraktivní a zviditelní Nový Hrádek a významně zlepší kvalitu našeho volnočasového vyžití.

V předchozím článku ve Frymburských ozvěnách věnovaném novému sportovnímu areálu jsme prosili o podporu formou darů a půjček, kterými bychom zaplatili nutnou spoluúčast k dotaci z MŠMT ve výši cca 3 miliony korun. Jsme velmi rádi, že naše výzva se neminula účinkem a přibližně 90 % této částky již máme k dispozici a už teď můžeme velmi poděkovat za velkorysé a nezištné dary a půjčky. **Přesto oslovujeme ještě jednou, a doufáme naposledy, příznivce Sokola, širokou veřejnost, firmy a okolní obce s prosbou o pomoc. Už nám chybí jen 300 tisíc!**

Dary je stále možné poskytovat v hotovosti na úřadu městyse, nebo posílat na účet číslo 259795754/0300. Potvrzení k odpočtu daně z příjmu vystavíme obratem. Pokud nám můžete pomoci půjčkou, obraťte se prosím buď na Ing. Holého (736 159 010), na Ing. Sobotku (775 025 520), nebo na mailovou adresu novy_hradek@sokol.eu. Každému vysvětlíme možnosti a projednáme s ním smlouvu o půjčce. Úroková sazba půjčky může činit až 3 %. Všem, kteří můžete pomoci, předem děkujeme.

Za výbor T. J. Sokol Nový Hrádek

sestra Veronika Bohadlová
starostka

bratr Jeroným Holý ml.
místostarosta

Pomalu končí rok 2020...

Kovidové, tedy ne zrovna dobrovolné volnější období jsme využili k doplnění výstroje a výzbroje pro náš hasičský výbor, pro mladé hasiče i pro výjezdové a soutěžní družstvo. Ze získaných dotací jsme doplnili vycházkové uniformy včetně jmenovek a označení, také bundy, dresy, nákrčníky, hadice a proudnice pro mladé hasiče, pracovní rukavice a doplňky pro členy výjezdu. Chystáme i zadní světelnou rampu na Tatru.

Hned na začátku září se uskutečnil výcvik nositelů dýchací techniky a druhý den po půl noci spadl strom přes silnici v Dolech, který členové výjezdového družstva rozřezali a uklidili.

Zasahovali jsme i u vznícení sazí v komínu na Rzech.

Stihli jsme uspořádat již 16.ročník soutěže v požárním útoku v sobotu 19. 9. 2020. Za náš sbor soutěžilo mužské i ženské družstvo. Obě družstva se umístila na šestých příčkách. Další členové zabezpečili hladký a korektní průběh celé soutěže, bohaté občerstvení, závěrečné vyhodnocení a následný úklid celého cvičiště.

Před zimním obdobím jsme ještě svolali brigádu na zazimování hřiště. Přerostlé smrky jsme ostříhali a chvojí odvezli.

Mladí hasiči se moc těšili na své soutěže, ale za celou jarní a letní sezonu se uskutečnil pouze jediný trojboj, který se skládal z požárního útoku, štafety dvojic a štafety 4x60 metrů na Žernově. Starší družstvo skončilo na pátém místě a mladší si odvezli medaile a ceny za pěkné druhé místo.

Také jsme museli oželet mikulášskou nadílku v hasičárně, přesto o své dárkové

balíčky děti nepřišly, protože jim byly dodány až do jejich domovů.

Chystáme se na Vánoce a to je holý fakt, že konec roku se blíží a my všem našim příznivcům i občanům našeho krásného městyse upřímně přejeme klidné, spokojené a radostné vánoční svátky a hodně štěstí, pohody a hlavně zdraví do nového roku!

Za SDH Nový Hrádek Jarmila Grimová

Myslivecké okénko

Co se děje v revíru MS Šibeník, když tam nejsme? (foto fotopast)

Dne 7. 10. 2020 se uskutečnila první část opravy mysliveckého zařízení (posedu) u Pražáka (foto K. Bořek)

Myslivecké políčko pro zabezpečení dostatku vhodné potravy pro zvěř. Na snímku K. Bořka po podzimním přihnojení topinambury chlévskou mrvou.

Tvůrci betlémů z Nového Hrádku (9.)

...čtení na pokračování

Opět se blíží vánoční svátky a s nimi poslední letošní číslo. Už přesně dva roky jsme vás seznamovali s lidovými řezbáři z Nového Hrádku a jeho okolí, a to od těch nejstarších až po současné. V tomto čísle vám přiblížíme už ne řezbáře, ale tvůrce betlémů. Jejich betlémy jsou vyrobené z různých materiálů – z keramiky, z papíru, z perníku a z různých jiných materiálů. Protože máme za sebou velice těžký rok s koronavirem, kvůli kterému jsme se nemohli ani setkávat, bude mít naše vyprávění ještě jedno pokračování v příštím čísle. Věříme, že se situace zlepší a že budeme moci získat do příštího čísla informace o dalších betlémech a jejich tvůrcích.

Josef Svatoň st.

Josef Svatoň se narodil 26. 9. 1942. Dětství prožil v Českém Meziříčí, kde chodil do základní školy. Po jejím ukončení absolvoval zemědělskou školu. V dubnu 1961 nastoupil jako technik na tehdejší státní statek v Novém Hrádku. Po základní vojenské službě se opět vrátil na Hrádek, kde se oženil a založil rodinu. Od září 1972 pracoval jako skladník 18 let v místní provozovně Kovodružstva. Potom pracoval deset let jako starosta na Novém Hrádku.

Betlém namalovaný na překližce

K betlémům měl vztah už od dětství, jelikož se u nich doma stavěl každoročně na Vánoce betlém. Když pracoval na státním statku, začal se zajímat o řezbáře betlémů z blízkého okolí a díky tomu si sestavil z věnovaných figurek vlastní rodinný betlém. Před 12 lety si začal vytvářet svůj vlastní betlém. Figury vyřezal z venkovní překližky, namaloval je

a nalakoval bezbarvým luxolem. Na betlému v dnešní podobě pracoval několik roků. Betlém staví každoročně pod přístřešek u vchodu, obdivují ho děti i dospělí, kteří jdou kolem jejich domu.

Hana Hánlová

Hana Hánlová se narodila v roce 1956. Dětství a mládí prožila v Novém Městě nad Metují. Vystudovala Jiráskovo gymnázium v Náchodě, po maturitě učila rok na ZDŠ v Novém Hrádku. Potom vystudovala nástavbové studium na Střední knihovnické škole v Praze. Vdala se na Nový Hrádek a žije zde již 43 roků, s manželem Josefem vychovali dvě dcery. Zajímá ji četba, zahrada, hlavně kytičky, a jejím velkým koníčkem jsou perníčky, které vytváří na Vánoce nebo na Velikonoce. K této zálibě ji přivedla její maminka, která byla velice výtvarně zručná a dělala svým dětem od malička například perníkové chaloupky, její perníčky byly vyhlášené, krásně nazdobené. V roce 2016 požádala paní Hánlovou, vedoucí Třebechovického muzea betlémů, jestli by mohla vytvořit do muzea na vánoční výstavu perníkový betlém. Při jeho tvorbě se inspirovala kostelem z Nového Hrádku a chaloupkami z Bukovce. Předlohou pro některé figurky jí byl papírový betlém od Marie Fischerové-Kvěchové. Jako jediný betlém na této výstavě byl barevný, a proto zaujal pana Žmolíka z ČR2, takže při reportáži o betlémech mluvil s vedoucí muzea právě o něm. V roce 2017 byl pak tento betlém vystaven na výstavě betlémů na zámečku v Kvasinách.

Perníkový betlém

Eva Škodová

Eva Škodová, rozená Hánlová se narodila v roce 1980. Navštěvovala ZŠ v Novém Hrádku, potom střední školu COP v Hronově, zaměřenou na ekonomicko – administrativní služby. Po maturitě odešla studovat do Hradce Králové na Vyšší zdravotnickou školu obor radiologický asistent. Žila nejprve na Novém Hrádku, po svatbě v roce 2004 se přestěhovala na Bydlo u Mezilesí. Má dvě dcery a pracuje v Dobrušce na rentgenu. Vždy ji bavily ruční práce, a tak, když dostala od kamarádky předlohu z časopisu na betlém vyšívaný křížkovým stehem, pustila se do něj. Dokonce si s pomocí svého otce nakreslila předlohu na jesličky a na některé figurky, které chyběly. Po vyšití všech figurek jí její otec, betlémář Josef Hánl, pomohl betlém dokončit, pod každou figurku vyřezal obrys z překližky, vycpal ji vatou a podlepil koženkou. Poté vyrobil pro betlém dřevěnou bednu a zasklil ji. Protože se jedná poměrně o raritu, bývá tento betlém často vystavován na výstavách betlémů v okolí.

Betlém vyšitý křížkovým stehem

Kateřina Hudková

Kateřina Hudková se narodila v roce 2005. Žije na Novém Hrádku, navštěvovala zde ZŠ, nyní je studentkou 1. ročníku Jiráskova gymnázia v Náchodě. Je velice výtvarně nadaná, navštěvovala několik roků kurzy keramiky v Novém Městě nad Metují a hodiny kreslení v Dobrušce. Pro svého dědu, betlémáře Josefa Hánla, vytvořila několik betlémů, a to keramický, další namalovaný na kameni a jeden vyrobený z korálků.

Betlém z korálků

Betlém namalovaný na kameni

Keramický betlém

Ivana Šafránková

Ivana Šafránková, rozená Langová se narodila v roce 1979. Vystudovala Českou zemědělskou univerzitu v Praze. Žije s manželem a dvěma dětmi na Novém Hrádku, kde se stará o zeleň v obci. Pracuje jako asistentka ve 2. třídě v místní ZŠ. Betlém vyrobila z ruliček papíru, z polystyrénových koulí, z látky a z vlny.

Pokračování příště…

Josef a Hana Hánlovi

VĚDĚLI JSTE TO?

Květnatec Archerův

Už jste o něm slyšeli? Už jste jej viděli? V posledních cca 10-ti letech je k vidění v našem regionu nejen ve volné přírodě (a dokonce i dost vysoko v Orlických horách a Krkonoších), ale i na našich zahradách. Podívejte se na obrázek. Vypadá jako mořský živočich, nebo přistěhovalec z vesmíru. Je to houba.

Květnatec Archerův (*Clathrus archeri*) je u nás nepůvodní, jeho pravou domovinou je Austrálie, Tasmánie a Nový Zéland. Výtrusy této houby se do Evropy dostaly pravděpodobně během první světové války se zásilkou dovážené ovčí vlny. Od té doby se šíří a postupně dostává i do severnějších částí kontinentu. U nás byl první nález zdokumentován v roce 1963. Výrazně zbarvenou houbu potkáte v listnatých a smíšených lesích, kde je dostatek spadaného listí, na loukách i v zahradách. Jelikož se jedná o saprofytickou houbu (získává živiny z odumřelých organismů nebo jejich částí, rozkladač), roste zhusta i na trouchnivějícím dřevě. Vyskytuje se od května do listopadu. Ještě v polovině 80. let byl květnatec považován u nás za vzácnou houbu. Dnes už je setkání s ním běžnější, šíří se na našem území relativně rychle. (zdroj: https://www.ireceptar.cz/zahrada/kvetnatec-archeruv-houba-s-cervenymi-chapadly-20190923.html).

Na naší zahradě se objevil poprvé v roce 2011, v okolí švestek a jabloní, od té doby jej nacházíme víceméně každý rok. Lze jej najít v době od června až do října. Není velký, chapadla mají okolo deseti centimetrů. I když má poměrně výraznou barvu, mezi spadaným listím jej můžete snadno přehlédnout. Navíc v této podobě vydrží jen několik hodin až dva dny, pak se rozpadne. Zdroje uvádějí, že sliz na chapadlech páchne a tím láká hmyz, který pak roznáší výtrusy. Toho slizu je ale tak málo, že čichem pravděpodobně žádné aroma nezaregistrujete. Tak oči dokořán 😊

Imrich Chrenko

Společenská kronika

říjen - prosinec 2020

Naši nejstarší občané oslavili narozeniny:

Drašnarová Marie	85 let	Rybínová Květoslava	77 let
Šotola Josef	78 let	Jiráková Vlasta	76 let
Hlaváček Jiří	78 let	Rázlová Ludmila	90 let
Lang František	70 let	Rázl Josef	77 let
Klimešová Eva	70 let	Přibylová Eva	76 let
Přibyl Josef	70 let	Grim Pavel	75 let
Linhart Josef	70 let	Grimová Ivana	74 let
Heřmanová Dagmar	82 let	Svatoňová Hana	74 let
Grulich Ladislav	81 let	Lemfeld Petr	73 let

Všem jubilantům přejeme pevné zdraví, dostatek životního elánu a optimismu a ještě hodně spokojených a šťastných let v našem městysi.

Noví občánci:

Jiří Žiga
Rozálie Cardová
Ida Kubečková

Šťastným rodičům blahopřejeme.

Zemřeli:

Přemysl Černý
Vladimír Říha
Josef Švorc
František Heřman
Petr Směšný
Lenka Brátová

Vzpomínáme...

Přání ze starého vánočního pohledu, které je stále platné…

Do nového roku Vám přeji alespoň obstojné zdraví a hojně duchovních radostí. Světské radosti jsou mizivé, nejsou-li založeny na čistém svědomí. Jak by to bylo krásné, kdyby lidé se měli rádi a projevovali si stále tolik lásky, jako právě o Vánocích, bez rozdílu vyznání a politického přesvědčení. Nebylo by válek, nespokojeností, nenávistí, všeho zla - pak by se uskutečnilo království Boží na zemi. Bohužel toho nikdy nebude, protože nejsme andělé, alespoň svým drahým nejbližším musíme projevit svou lásku a zpříjemnit jim život, jenž bývá někdy hodně těžký.

…mamince, prosinec 1963

FRYMBURSKÉ OZVĚNY

čtvrtletní zpravodaj Městyse Nový Hrádek, Náměstí 28, 549 22 Nový Hrádek, IČ: 00272884,
zapsán do evidence periodického tisku Ministerstva kultury ČR
pod evidenčním číslem MK ČR E 10519

- Z příspěvků sestavili Ing. Jiří Hlaváček a Mgr. Hana Hlaváčková
- Stálí dopisovatelé: Anna Marková, Bc. Zdeněk Drašnar, Bc. Jarmila Drašnarová, Ing. Pavel Sobotka, Jarmila Grimová, Jiří Hlaváček (st.), Lidmila Martinková, Ing. Jeronym Holý, Pavel Bohadlo, Zlatko Hála, Josef a Hana Hánlovi
- Stálí fotografové: Petr Lemfeld, Ing. Jiří Hlaváček, Zlatko Hála, Jarmila Grimová
- Obálku nakreslila Jarmila Haldová
- Tisk: Jana Wolfová, Vrchoviny, náklad: 350 výtisků. Číslo vyšlo 18. 12. 2020
- Příští číslo vyjde pravděpodobně v březnu 2021
- Příspěvky, prosíme, zasílejte mailem na adresu redakce: jirka.hla@tiscali.cz.
- **Příští uzávěrka bude 5. 3. 2021 – později dodané příspěvky nebudou zveřejněny.**
  Redakce si vyhrazuje právo na krácení, případně neuveřejnění příspěvku. Obsah nemusí vyjadřovat postoj redakce.

LYŽAŘSKÝ AREÁL PANSKÁ STRÁŇ NOVÝ HRÁDEK

Dvě osvětlené sjezdovky dlouhé 460 a 320 metrů
Okruh pro běžkaře 500 metrů
Teleskopický vlek 320 metrů, 500 osob za hodinu
Areál je upravovaný rolbou
Odbavovací systém
Základní občerstvení v areálu
Parkování u kina, nebo na náměstí zdarma
Provozovatel: lyžařský oddíl Sokola Nový Hrádek

POHODOVÉ LYŽOVÁNÍ S KULISOU HRADU FRYMBURK

Provozní doba v sezoně 2020/2021 – režim „PLNÝ PROVOZ“

Do Vánoc 2020	pouze v režimu	„omezený provoz“
	23. 12. a 24. 12.	vlek nejezdí
Vánoce 2020	do 3. 1. 2021 každý den	9 – 17 hodin
Sezóna	soboty, neděle, svátky	9 – 17 hodin
	prázdniny celostátní (29. 1. – 31. 1. 2021)	
	a okresu Náchod (1. 2. – 7. 2. 2021)	9 – 17 hodin
	pracovní dny	16 – 18 hodin

Provozní doba – režim „OMEZENÝ PROVOZ“
(Dá se lyžovat, sjezdovky se upravují šlapáním, málo sněhu)

Provoz vleku pro veřejnost se kryje s tréninky žactva lyžařského oddílu:

Úterky a čtvrtky	16 – 18 hodin
Soboty	9 – 12 hodin

CENY

Děti do 6 let	zdarma – turniket podjedou	☺
Ostatní věkové kategorie	1 jízda (platnost jízdenky neomezena)	10 Kč
	6 jízd (platnost jízdenky neomezena)	40 Kč
	1 hodina (od 1. zasunutí do turniketu)	60 Kč
	2 hodiny (od 1. zasunutí do turniketu)	100 Kč
	4 hodiny (od 1. zasunutí do turniketu)	120 Kč do vyprodání jízdenek
Celosezónní jízdenka	členové oddílu a obsluhující personál	1 000 Kč
	ostatní	2 000 Kč
Pronájem areálu		smluvně

PODROBNÉ INFORMACE
nejen o režimu provozu se aktualizují při každé změně na www.lyzovani.novy-hradek.cz, nebo je lze získat telefonicky na čísle 776 582 103.

FRYMBULÍNOVY PŘÍBĚHY

PRVNÍ OPRAVDOVÝ NOVOHRÁDOUSKÝ KOMIKS

KRESLÍ: JARMILA HALDOVÁ PÍŠE: ZDENĚK DRAŠNAR

Jednoho dne si Frymbulín listoval svými oblíbenými Frymburskými ozvěnami a narazil na zajímavý článek, ve kterém se psalo, že 14. prosince se celosvětově slaví Den opic. A protože právě toho 14. prosince bylo, tak Frymbulín upekl velikánský dort a mazal do výzkumáku pogratulovat svému opičímu kámošovi.

Když Frymbulín dorazil do výzkumáku, připojil se k zástupu gratulantů, v čele s vedoucím laboratoře Markem. Kolem byly všechny významné opice z celého světa: Judy, Caesar, Cornelius, Zira, Jasnoočka, byla tu i Žofka a dokonce i známá opice z papírové ulice. Jenom King Kong se tam nevešel a koukal oknem.

A protože Den opic je den, kdy se doporučuje páchat lumpárny, zábava jela v plném proudu. K poslechu i k tanci hrála skupina Monkey Business. Promítaly se filmy ze série Planeta opic. No prostě pecka! Čas plynul jako voda v Olešence a nastal čas loučení. Protože byla tma, tak Frymbulína domů doprovázela malá opička.

Frymbulín dorazil domů a opička u něj zůstala, protože se sama zpátky bála. Vrátila se až 29. července po oslavě Frymbulínových narozek, kdy zpět doprovázela opičáka, který přišel na oslavu. A to se stalo tradicí. Z každé návštěvy se vždy odcházelo s malou opičkou. Pouze na Silvestra Frymbulína doprovázela opice velká.